

Landgoedkoeien 'Fitz-doughters zijn voor ons true-type koeien'

Een biologische bedrijfsvoering én 10.000 liter melk gemiddeld per koe, kan dat? Jazeker, de veehouders op Landgoed Mariënwaerdt redden dat met hun 195 melkkoeien. 'Als het exterieur van de koe klopt, dan kunnen koeien veel produceren met weinig problemen.'

Een bijzondere locatie met een rijk verleden en een mooie toekomst. Dat is Landgoed Mariënwaerd in één zin samengevat. Op het familielandgoed van 1100 hectare is het vee- en akkerbouwbedrijf het kloppend hart. Eigenaar Frans van Verschuer was jarenlang zelf werkzaam op het melkveebedrijf, waarbij Arno Verschure hem zo'n 23 jaar geleden als bedrijfsleider kwam versterken. 'Toen waren we nog gangbaar', vertelt Arno. Het bedrijf maakte in 1999 een behoorlijk transitie door. 'Omdat we veel bezoekers kregen hebben we ook nagedacht over de beste toekomst van het bedrijf en landgoed. Een meer natuurlijke uitstraling past daarbij, het was dan ook een logische stap dat we biologisch gingen boeren.' En daarbij zag Mariënwaerd ook meteen kansen voor het zelf verzuivelen van de melk tot kaas. 'Dat liep meteen storm in onze landgoedwinkel', noemt Arno. 'Alle melk gaat in de kaasbak en dat is eigenlijk nog te weinig om aan de vraag naar kaas te voldoen.'

TROUW AAN HF

Biologisch koeien melken kon eigenlijk niet met de HF-veestapel die er toen liep, zo werden de melkveehouders van alle kanten gewaarschuwd. 'We hebben wel rondgekeken naar andere rassen, maar we kwamen er telkens op uit dat we geen productie in wilden leveren', noemt Arno als belangrijk uitgangspunt. 'Minder melk zou betekenen dat we nog minder kaas zouden kunnen maken.' Bovendien is de Holsteinpopulatie groot en er is veel spreiding in bloedvoering en kwaliteiten, nuanceert Sander Nuy die naast de veeverzorging ook het jongvee vanaf één jaar onder zijn hoede heeft. 'Er zijn genoeg mogelijkheden om stieren te kiezen die koeien geven die prima in de biologische melkveehouderij passen.' 20 jaar ervaring met de Semex stieren en paringsadvies levert het bewijs,

HEERLIJKHEID MARIËNWAERDT

Het landgoed Heerlijkheid Mariënwaerd is ongeveer 1100 hectare groot en in eigendom van Baron Frans van Verschuer. Wat ooit begon als agrarisch bedrijf in Beesd, in de Betuwe is uitgegroeid tot een familielandgoed dat opengesteld is voor publiek. Naast een streekwinkel en een pannenkoekenrestaurant zijn er op Mariënwaerd ook vergaderlocaties, overnachtingsmogelijkheden en het is zelfs een trouwlocatie. Het melk-, vlees- en akkerbouwbedrijf op het landgoed beheert ongeveer 350 hectare. Daarop worden gras, mais, tarwe, gerst en veldbonen geteeld. Naast de 195 biologisch gehouden melkkoeien is er ook een koppel Lakenvelder zoogkoeien. De producten van de boerderij, zoals kaas en vlees, worden verkocht in de drukbezochte landgoedwinkel op het landgoed en in de pas geopende winkel, de landgoed Keuken in Utrecht. Jaarlijks organiseert Mariënwaerd een landgoedfair, dit jaar voor de 25ste keer. Duizenden mensen komen tussen 21 en 25 augustus een kijkje nemen op het landgoed. Hoogtepunt zal ook dit jaar ongetwijfeld de koeienkeuring, Dairy Fair, zijn op zaterdag 24 augustus.

Fitzdochter Mariënwaerd Pascal 18 met de heren die de koeien en het landwerk op landgoed Mariënwaerd verzorgen: Christian Spronk, Sander Nuy, Cornelis Albers en bedrijfsleider Arno Verschure

geeft Arno aan. 'Arend Withaar doet bij ons het paringsadvies, Wouter de Bruin helpt bij het uitzoeken van de stieren. Zij weten precies met welke koeien wij het beste werken.' Waarom de langdurige samenwerking zo succesvol is weet Sander. 'Fokkerij vraagt een lange, consequente adem. Je moet je koers vasthouden, dan bereik je je doel.'

FITZ ZEKER ROBOTREADY

Van succesvol ingezette stieren als Rudolph, Storm, Design en CB Allen zijn de veehouders op Mariënwaerd momenteel heel enthousiast over de dochters van Fitz. 'Ze scoren lactatiewaarden tussen 114 en 130', klinkt Arno tevreden. 'Ik moest de prestaties van de dochters wel eerst opzoeken hoor, want we hebben ze eigenlijk niet in beeld, zo onopvallend zijn ze in de veestapel.' Daarmee noemt Arno meteen de volgende grote verandering op het bedrijf: automatisch melken. Sinds december 2018 hebben ze de routine van bijna 7 uur per dag melken ingeruild voor drie robots. Het valt de veehouders op dat ze geen omkijken hebben naar de Fitz-doughters. 'Fitz is zeer zeker RobotReady', lachen de mannen. 'Zijn dochters lopen zeer goed op de robot, we hoeven ze nooit te halen', noemt Sander. 'Bovendien houden ze hun conditiescore goed vast en dat is meteen ook weer positief voor de vruchtbaarheidsresultaten', voegt Arno toe. En oh ja, ook het celgetal is van de Fitz-doughters uitstekend. Stalfavoriet Mariënwaerd Pascal 18 kalfde op 1 jaar en 10 maanden, produceerde 9987 kilo melk met 3,62% vet en 3,35% eiwit in haar eerste lactatie. Goed voor een lactatiewaarde van 127 en het celgetal kwam niet boven de 50.000 cellen/ml uit. Pascal is een Fitz-dochter uit een Seavermoeder. 'Seaver heeft het hier ook zo best gedaan', noemt Arno nog. 'Ook dat zijn koeien die heel goed in elkaar zitten en zodoende de productie gemakkelijk aankunnen. Fitz x Seaver is voor ons bedrijf een hele beste combinatie.'

10% MEER MELK MET ROBOT

De overstap naar automatisch melken heeft bijzonder goed uitgedrukt, zo noemen de heren. 'De koeien geven 10% meer melk.' De gemiddelde productie ligt op 36,1 kilo melk per koe per dag, de BSK is 55, het aantal melkingen ligt rond de 2,9. 'De koeien hebben meer rust én het vaker melken helpt ook', verklaart Arno. Goed voeren is dan wel een voorwaarde, zo geven ook Cornelis Albers en Christian Spronk aan. Ook zij werken op het melkveebedrijf waarbij ze ook hand- en spandiensten verrichten bij het onderhoud op het landgoed en natuurlijk de vleesveestapel met Lakenvelders verzorgen.

Het rantsoen bestaat voor een derde uit mais en twee derde uit gras, waarbij het basisrantsoen wordt aangevuld met 3 kilo van een mix van geplette gerst, tarwe en veldbonen. 'Dat verbouwen we allemaal zelf, eens in de vier weken komt er een pletter, zodat we het aan het rantsoen kunnen toevoegen.' Met 1,5 kilo soja, weidegang in de zomer en krachtvoer in de robot is het rantsoen compleet.

STIERSELECTIE OP EXTERIEUR

Maar even terug naar de fokkerij. Hoe selecteren ze hun stieren? 'Op exterieur, we willen mooie, functionele koeien', noemt Sander. 'Met een goede uiergezondheid, prima benen en geschikt voor in de robot, dus met een goede achterspeenplaatsing', vullen zijn collega's aan. Arno zegt erbij dat de stieren met Immunity+ zijn voorkeur hebben én toch ook wel de stieren met melkgevende dochters. 'Dan weet je wat je krijgt.' Het betekent dat stieren als Silvio, Unix, Impression, High Octane en ja, ook Fitz op het inseminatielijstje staan. Stieren die bekend staan om hun hoge exterieurvererving, want naast alle uitdagingen hebben ze nog wel één heel duidelijk doel: 'de Dairy Fair winnen. Een kampioenskoe op onze eigen keuring zou echt fantastisch zijn.'